

Det stormar i öster

- En prognos över Turkiets EU-kandidatur

Abstract

Sedan 2005 deltar Turkiet i regelrätta förhandlingar om medlemskap i EU. Samtidigt skiljer sig Turkiet på många sätt från tidigare kandidater, och landets eventuella medlemskap har både supportrar och belackare bland unionens medlemsländer. Målet med denna uppsats är att genom en idéanalys undersöka de möjligheter och hinder Turkiets kandidatur står inför. Materialet till analysen består av den Europeiska Kommissionens dokument rörande Turkiets förhandlingar, samt dokument från ett antal tankesmedjor kopplade till Kommissionen.

Det framstår genomgående att Turkiet behandlas annorlunda än tidigare kandidater och att Kommissionen har svårt att hålla en entydig linje i sina förhandlingsdokument. I tankesmedjornas material ses folkopinionens misstro mot Turkiet hos EUs medlemsländer som ett hinder, och Turkiets inblandning i konflikten på Cypern problematiseras. Anslutningsprocessen kommer att ta tid, och det finns ett flertal risker på vägen.

Nyckelord: Turkiet, EU, Medlemskap, Kandidatur, Utvidgning, Tankesmedjor

Turkey has taken part in regular negotiations to gain membership in the EU since 2005. At the same time is Turkey a candidate that stands out from those of earlier rounds of enlargement, and its possible membership got both supporters and critics amongst the Unions member countries. The aim of this thesis is to, trough a textual analysis, investigate the prospects and obstacles Turkeys candidature faces. The material consists of documents from a number of think tanks connected to the European Commission, as well as the Commissions own documents regarding Turkeys negotiations.

A recurring picture is that Turkey is treated differently then earlier candidates, and that the Commission has a hard time keeping an unambiguous line in its negotiation frame. The material of the think tanks attributes the public opinions distrust of the member countries of EU as a hindrance, and Turkeys meddling in the conflict on Cyprus is problemized. The process of membership will take time, and there are many risks in the meantime.

Key words: Turkey, EU, Membership, Candidate, Enlargement, Think tanks

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte	1
1.2	Frågeställningar	2
1.3	Disposition	2
2	Bakgrund	3
2.1	Historik	3
2.2	Formalia	5
3	Metod	6
3.1	Idényckel	7
3.2	Metodkritik	8
4	Analysens steg 1	9
4.1	Källkritik	9
4.2	Kommissionen	9
4.2.1	Kommissionens strategidokument	10
4.2.2	Kommissionens förhandlingsram	11
5	Analysens steg 2	13
5.1	Källkritik	13
5.2	CEPS	14
5.3	CER	15
5.4	Friends of Europe	16
5.5	OCGG	17
6	Prognos	19
7	Slutkommentar	20
8	Referenser	21
8.1	Webbreferenser	21

1 Inledning

Det har varit en svår och utdragen process, men sedan i oktober 2005 deltar Turkiet i regelrätta förhandlingar om ett medlemskap i EU. Detta är anmärkningsvärt, då Turkiet under näst intill hela efterkrigstiden eftersträvat att politiskt och ekonomiskt närma sig det övriga Europa. Nuvarande regeringsparti, AKP, är inget undantag. Även fast arbete återstår sker många förändringar för att uppfylla kriterierna för medlemskap – detta konstaterar den Europeiska Kommissionen i det strategidokument som publicerades i november 2007.

I EU-sammanhang är Turkiet samtidigt en kontroversiell kandidat på många olika plan: Det är ett muslimskt land vars befolkningsmängd endast skulle överträffas av Tyskland; En övervägande del av denna befolkning, samt Turkiets huvudstad Ankara, befinner sig i Asien; Turkiet har en stor del i den konflikt som pågår i ett annat medlemsland, nämligen Cypern; Turkiet har ett brokigt förflutet där armén traditionellt varit inflytelserik och yttrandefriheten begränsad; Turkiet har vid olika tillfällen kritiserats för hur de hanterar minoriteter, däribland kurderna; Turkiet är betydligt fattigare än EUs genomsnitt och befolkningens genomsnittsålder är mycket lägre.

Sedan Maastricht-fördraget 1993 har EU växt från 12, via 15 och 25, till 27 medlemsländer. EU kommer att fortsätta att växa, få skulle betvivla detta, men vilka chanser har Turkiet egentligen till att få ingå i denna skara?

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är tudelat. Det är att undersöka vilka möjligheter, hinder och farhågor som formulerats rörande Turkiets medlemskap i EU. Det är även att utifrån detta utläsa möjligheterna för ett framtida Turkiskt medlemskap i EU. Undersökningsmaterialet består av dokument av två olika sorter: Dels av officiellt material från den Europeiska Kommissionen, dels av ett antal dokument till den Europeiska Kommissionen knutna tankesmedjor (think tanks). Med en idéanalys av detta material är min målsättning att kunna skärskåda den kontrovers som omger Turkiets EU-medlemskap. På grund av att materialet skiljer sig åt kommer denna analys att utföras i två steg. Det är idéanalysen som lägger grunden till min prognos, vilken är vad jag valt att kalla uppsatsens andra syfte.

1.2 Frågeställningar

- Vilka ställningstaganden har den Europeiska Kommissionen gett uttryck för under förhandlingsarbetet med Turkiet?
- Vilka möjligheter, hinder och farhågor har formulerats av europeiska tankesmedjor rörande Turkiets medlemskap i EU?
- Vilken prognos går det att utifrån detta att utläsa om chanserna för ett framtida turkiskt medlemskap i den Europeiska Unionen?

1.3 Disposition

Uppsatsen består, inklusive denna inledning, av 7 delar. Först ut kommer kapitlet Bakgrund (del 2), vars syfte det är att ge underlag till den kontext analysen rör sig i. Detta underlag är uppdelat i två underrubriker; Historik och Formalia. En genomgång av analysens Metod (del 3) – inkluderat Metodkritik och en Idénnyckel – följs av Analysens steg 1 (del 4); en granskning av de två viktigaste dokumenten från den Europeiska Kommissionen, den institution med störst närvaro i förhandlingsarbetet med Turkiet. Analysens steg 2 (del 5) granskar i sin tur material från europeiska tankesmedjor. Båda stegen inkluderar ett kapitel om Källkritik. Efter detta följer min Prognos (del 6). Slutligen kommer uppsatsens Slutkommentar (del 7).

2 Bakgrund

Målet med detta kapitel är att förtydliga det sammanhang efterföljande analys rör sig i. Bakgrunden har jag valt att dela upp i två underrubriker: Historik och Formalia. Den förstnämnda återger i stora drag den utdragna process som lett fram till dagens kandidatur, samt kommenterar det politiska läget i Turkiet idag. Den andra tar upp den roll de formella kraven, Köpenhamnskriterierna och *acquis communautaire*, spelar under antagningsprocessen.

2.1 Historik

För Turkiet har kontakten med Europa länge varit i fokus för deras utrikespolitiska strävan. Exempel på det är deras medlemskap i Europarådet och OSSE, två organisationer de anslöt till redan vid deras grundande (1949 respektive 1973). Turkiet ingår även i NATO sedan 1952.¹

Medlemskapsansökan till EU antogs 1987, men kan spåras tillbaka till Ankara-avtalet, den tullunion Turkiet ingick med EG 1964² vilken föreställde sig ett framtida medlemskap³. Unionen själv spårar starten på relationen mellan EU och Turkiet till så tidigt som 1959⁴. Turkiet upptogs som kandidat i december 1999, i oktober 2005 inleddes regelrätta förhandlingar⁵. Sammantaget gör det deras antagningsprocess till den längsta i EU och dess företrädares historia.

Anledningen till att det tagit sådan tid är en mångbottnad fråga, men bland de formella reservationerna finns det ett par skäl som är återkommande.

1974 skedde en statskupp på Cypern, med målet att låta landet annekteras in i Grekland. Turkiet avvärijde detta med en militär insats, tänkt att värna Cyperns turkiska minoritet, vilken kom att dela landet mellan en nordlig turkcypriotisk och en sydlig grekcypriotisk del. Den sydliga delen är den enda internationellt erkända statsbildningen på ön. Ett eldupphör har rått sedan dess, övervakat av en FN-trupp.⁶ I och med Cyperns medlemskap i EU 2004 ställde Unionen ett krav på Turkiet om en ”normalisering” av förbindelserna länderna emellan⁷. Cypern hade chansen att lägga sitt veto mot Turkiets förhandlingsstart året efter, men valde att istället ställa villkor vid varje steg i förhandlingsprocessen⁸. Turkiet verkade för ett ja till den så kallade Annan-planen för Cypern, en helhetslösning av konflikten

---

¹ Dunér 2006, sida 2

² Dunér 2006, sida 4

³ Europeiska Kommissionen 2007, sida 11

⁴ Europeiska Kommissionen 2007, sida 11

⁵ Dunér 2006, sida 5

⁶ UNFICYP, United Nations Forces In Cyprus, “Background”, webbplats

⁷ Dunér 2006, sida 16

⁸ Dunér 2006, sida 17

som kom att röstas ner av grekcyprioterna i en folkomröstning på ön år 2004⁹. I nuläget ser Turkiet republiken Cypern som enbart området söder om FNs buffertzonen, och 2005 varnade EU för att Turkiet använder sitt veto för att hålla landet utanför vissa internationella organisationer¹⁰.

Bertil Dunér på Utrikespolitiska Institutet hävdar att Cypernfrågan först och främst hör hemma i FNs säkerhetsråd¹¹, därmed utanför anslutningsprocessen, men utifrån Ankara-avtalet, vilken numera innefattar samtliga av EUs medlemsländer, går det att ställa krav från EUs sida. Frågan har förmågan att skapa förbittring även på Turkiets sida, då den ses som en ”dold punkt” på dagordningen¹².

Turkiets kandidatur har, enligt Bertil Dunér, även hämmats av att landet saknat en ”sponsor”, ett medlemsland som aktivt verkar för kandidatens medlemskap. I många tidigare fall, som Polen och Cypern, har sponsorns påverkan spelat stor roll, i de fallen Tyskland respektive Grekland.¹³

Även Turkiets demokratiska kvaliteter har ifrågasatts. Militären har haft ett mycket starkt inflytande, och fyra gånger sedan landets grundande 1923 har de avsatt en sittande regering¹⁴. 1980 tog militären kortvarigt över regeringsmakten¹⁵. Senast 2007 inträffade en politisk kris i och med militär inblandning.

Sedan parlamentsvalet 2002 regerar Rättvis- och utvecklingspartiet (AKP) i Turkiet, ett parti som är en stark förespråkare av ett medlemskap i EU. I valet 2007 gavs denna målsättning ytterligare stöd då partiet fick 47% av rösterna; ett stort kliv från de 34% de fick 2002¹⁶. AKP har en liberal islamistisk framtoning, vilket inte är problemfritt i Turkiet, ett land med en stark sekulär tradition¹⁷. I april 2007 riktade militären en skarp varning till AKP, vilken påstod att de rört sig allt för långt från denna tradition¹⁸ - ett uttalande som numera står utanför militärens befogenheter¹⁹.

Samma månad, april, valde oppositionspartierna att bojkotta presidentvalet, då AKPs kandidat, Abdullah Gül, har en islamistisk bakgrund. Det var först efter en grundlagsändring i augusti som valet kunde genomföras och Gül tillsätts.²⁰ Det Europeiska Säkerhetsrådet och EU konstaterar att valet skedde i överensstämmelse med konstitutionella regler, och att demokrati vann överhanden i relationen mellan civilt och militärt²¹.

---

⁹ Dunér 2006, sida 7

¹⁰ Europeiska Kommissionen 2005a, sida 40

¹¹ Dunér 2006, sida 6

¹² Dunér 2006, sida 15

¹³ Dunér 2006, sida 14

¹⁴ The New York Times, “Ruling Party in Turkey Wins Broad Victory”, webbplats

¹⁵ Dunér 2006, sida 4

¹⁶ The New York Times, “Ruling Party in Turkey Wins Broad Victory”, webbplats

¹⁷ The Presidency of Religious Affairs, “Basic Principles, Aims and Objectives”, webbplats

¹⁸ The New York Times, “Ruling Party in Turkey Wins Broad Victory”, webbplats

¹⁹ Europeiska Kommissionen 2007, sida 8

²⁰ Svenska Dagbladet 1, ”Gül vald till Turkiets president”, webbplats

²¹ Europeiska Kommissionen 2007, sida 8

2.2 Formalia

I anslutning till att Maastricht-fördraget bildade EU 1992 lät det Europeiska Rådet sammanfatta de kriterier som ska uppfyllas vid medlemskap. Dessa slogs fast vid EU-toppmötet i Köpenhamn i juni 1993.²² De tre viktigaste punkterna av Köpenhamnskriterierna är som följer:

1. Stabila institutioner som garanterar demokrati, rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och respekt för minoriteter
2. Fungerande marknadsekonomi
3. Antagande av gemenskapens regelverk, inbegripet anslutning till EUs politiska, ekonomiska och monetära mål²³

Det finns även en fjärde punkt som i många sammanhang inte nämns i samband med de första tre, samt åberopas mindre frekvent:

4. EU måste ha kapaciteten att absorbera nya medlemmar utan att riskera utvecklingen i den Europeiska integrationsprocessen²⁴

I Turkiets fall är däremot denna punkt ofta hänvisad till, vilket jag får anledning att återkomma till.

Köpenhamnskriterierna och EUs regelverk, den så kallade *acquis communautaire*, tar olika roller vid en anslutningsprocess. Av de krav kriterierna ställer är anpassandet till ett gemensamt regelverk, punkt 3, det som kan sägas de facto mäta hur långt förhandlingarna fortskridit. När EU slår fast att reformarbetet ska framskrida i samma takt som förhandlingarna, är det i första hand regelverkets applicering de anspelar på i det senare fallet. Turkiet brister främst under punkt 1²⁵, åtgärder där belönas med förhandlingar om punkt 3. Det är ett mödosamt arbete som vid sin fullbordan i princip innebär att landet är fullt anpassat.

Acquis communautaire består av 80 000 sidor lagstiftning fördelade i 35 kapitel, var och ett representerande ett policyområde²⁶. Flera av dessa områden innebär stora förändringar, varvid kandidatländer kan förhandla sig till övergångsperioder innan anpassningsarbetet fullbordas²⁷, detta är dock bara att se som andningspauser: I princip måste varje medlemsland ha accepterat regelverket i sin helhet²⁸.

---

²² Europeiska Kommissionen, webbplats

²³ Dunér 2006, sida 6

²⁴ Friis, i Bomberg & Stubb 2003, sida 182

²⁵ Dunér 2006, sida 6

²⁶ Laffan och Stubb, i Bomberg & Stubb 2003, sida 73

²⁷ Friis, i Bomberg & Stubb 2003, sida 184

²⁸ Laffan och Stubb, i Bomberg & Stubb 2003, sida 70

3 Metod

En idéanalys är i grunden en textanalys, vilken ämnar undersöka förekomsten av vissa typer av idéer²⁹. De idéer analysen undersöker behandlar, vilket uppsatsens syfte stipulerar, Turkiets kandidatur till, och eventuella medlemskap i, EU. Bergström & Boréus lyfter fram fyra kriterier som är väsentliga för en god samhällsvetenskaplig textanalys; validitet, reliabilitet, intersubjektivitet och källhantering³⁰. Nedan argumenterar jag för hur min idéanalys uppfyller/ämnar uppfylla dessa kriterier.

Validitetsfrågan spelar främst in på två delar av min uppsats: i valet av metod och i urvalet av empiri. Först och främst ska min metod kunna besvara det den är utsedd till att göra³¹. Att jag söker mig till en i grunden konstruktivistisk sådan påverkar de frågeställningar jag kan få besvarade. Uppsatsens två första frågeställningar koncentrerar sig därmed på det skrivna ordets mening, den tredje frågeställningen tar delvis fasta på dess makt. Följaktningen bör mitt urval av empiri vara motiverat utifrån dess mening, att innehållet är aktuellt för min frågeställning, och dess inflytande, att texten har förmågan att påverka ett beslut eller formulerar en policy. Det förstnämnda ges av kontexten men det sistnämnda är vanskligt. Kommissionen innehar en central förhandlings- och övervakningsposition men bedömningen är svårare när det kommer till tankesmedjornas material. Det är en anledning till att jag valt att dela upp analysen i två steg. Källorna är av olika karaktär och materialet därifrån kommer behandlas olika.

Genom att tydligt formulera en idényckel och tillämpa den vinner analysen reliabilitet och intersubjektivitet. Idényckelns målsättning är att den rimligtvis ska ge samma resultat om någon annan genomförde samma studie. När det gäller källhanteringen har jag tillgång till samtliga ursprungsdokument i fulltext, dessutom motiverar jag mitt urval under de två avdelningsrubrikerna Källkritik.

I fyra steg lyfter Bergström och Boréus även fram olika perspektiv i tolkningen av en text, till vilka min analys förhåller sig på olika vis. En god textanalys bör även uppvisa en kännedom för de olika sätt en text tolkas. Det första perspektivet är mitt eget – det fokuserar på uttolkaren/forskaren; en mottagare med speciella tolkningssyften och tolkningsverktyg, vikten av att uppmärksamma uttolkarens förförståelse poängteras även. Det andra perspektivet fokuserar på avsändaren, dels som en individuell person eller grupp av individer men även som en aktör med en speciell samhällelig position. Det perspektivet uppmärksammar talhandlingens och avsändarens idéer och vanliga språkbruk. Det

---

²⁹ Bergström & Boréus 2005, sida 19

³⁰ Bergström & Boréus 2005, sidorna 34-37

³¹ Bergström & Boréus 2005, sida 34

trede perspektivet uppmärksammar mottagarens förförståelse. Det fjärde perspektivet fokuserar på den omgivande diskursen, på uttryck i andra texters utsagor och språk och uppmärksammar de styrande föreställningarna.³²

Det första perspektivet görs transparent i och med att tydligt redovisa uppsatsens syfte samt analysens verktyg, idényckeln. Min i mina ögon mest relevanta förförståelse står sammanfattad i kapitlet Bakgrund. Det andra perspektivet, avsändaren, kommenteras i inledningen av analysens båda steg, samt under min källkritik. När det gäller mottagaren, perspektiv tre, riktar sig uppsatsens undersökningsmaterial genomgående mot insatta; politiker, tjänstemän och journalister, vilka tar del av att tolka eller styra antagningsprocessen. Förförståelsen förväntas i regel vara mycket god. Slutligen är den omgivande diskursen extra intressant; det existerar en rik åsiktsflora kring Turkiets kandidatur och eventuella medlemskap - en förutsättning jag har är att detta kommer att påverka på det sätt parterna betar sig, och att detta kommer att ge utslag i deras språk.

Praktiskt går analysens första steg så till väga att jag inledningsvis samlar de dokument Kommissionen har tillgängliga beträffande Turkiets anslutningsprocess. Detta har visat sig vara förhållandevis enkelt, då Kommissionen har dem samlade på sin webbplats³³. Att finna ett godtagbart urval bland dessa är svårare. 2 dokument har jag bedömt vara av störst vikt – 2007 års strategidokument samt ramen för förhandlingarna från förhandlingsstarten 2005. Jag har då valt bort den serie framstegsrapporter som presenterats årsvis sedan 1998, då strategidokumentet är den utökade och senaste delen av denna serie. Likaledes har jag valt bort det material som härrör från det Europeiska rådet, då fokus ligger på Kommissionens egna dokument. Textanalysen är en genomgång av de framsteg som enligt Kommissionen gjorts, samt av det arbete som återstår.

Analysens andra steg inleds med att jag tar del av det tillgängliga material som finns om Turkiets antagningsprocess bland europeiska tankesmedjor. Ett inte allt för enkelt projekt är att finna fram till dessa tankesmedjor, till min hjälp har jag tagit en extern portal vilken länkar till de 46 viktigaste tankesmedjorna inom EU³⁴. Av dessa behandlar enbart ett fåtal utvidgningsfrågor. Sammantaget har jag valt att koncentrera mig på de 4 dokument jag bedömt vara mest aktuella, vilka kommer från sammanlagt 3 tankesmedjor. Jag har även valt bort dokument som behandlar ämnen som är allt för smala, likt Turkiet kompatibilitet med EUs energipolitik, eller upprepar det jag funnit i andra dokument. Under textanalysen appliceras nedanstående idényckel, och dess resultat redovisas fortgående.

3.1 Idényckel

---

³² Bergström & Boréus 2005, sida 32

³³ Europeiska Kommissionen, "Turkey – Key documents", webbplats

³⁴ Think Tank Directory Europe, webbplats

Likt min andra frågeställning antyder, är det tre typer av idéer jag letar efter i de texter jag analyserar under steg 2: Möjligheter, hinder och farhågor. Dessa skulle kunna placeras in i en mall på följande vis:

	Möjligheter	Hinder	Farhågor
En idé	En resurs, en fördel	Ett konkret och/eller formellt hinder	En retorik, en risk

Det är detta jag kallar min idényckel. Varje idé jag lokaliserat i min textanalys kan i teorin placeras på en egen rad i min mall, samt ge utslag i en av de tre kolumnerna. En möjlighet definierar jag som en resurs, som något som talar till Turkiets fördel. Ett exempel vore att peka på hur Turkiets unga befolkning kan vitalisera en åldrande europeisk arbetsstyrka. Ett hinder är någonting som de facto anges stå i vägen för Turkiets medlemskap, att de till exempel inte skulle vara redo att applicera unionens jordbrukspolitik. En farhåga är dels någonting som kan utgöra ett hot mot någon av de inblandade parterna, Turkiet, EU eller dess medlemsländer. Till exempel att en anslutning skulle innebära en allt för stor påfrestning på EUs budget. Som en farhåga räknas även en retorik som, vore den sann, skulle omintetgöra Turkiets chanser. Det skulle till exempel vara åsikten att Turkiets religion och kultur är allt för annorlunda jämfört med övriga medlemsländers, att Turkiet är kulturellt inkompatibelt.

Mallen för min idényckeln är ett sätt för mig att konkretisera min analytiska approach, men jag ämnar inte använda den till mer än så. Idényckeln appliceras på mitt material från tankesmedjorna, och när den ger utslag i någon av kolumnerna framgår det i texten. Idényckeln är inte designad att användas på materialet från Kommissionen, det av tre skäl: Kommissionens material är mer enhetligt; den tredje kategorin, farhågor, faller näst intill bort; och uppdelningen mellan möjligheter och hinder faller sig naturlig i sin kontext. Idényckeln fyller inte samma syfte när det gäller detta material.

3.2 Metodkritik

Det är mycket möjligt, till och med troligt, att jag missar aspekter av problematiken genom att göra det urval jag gör. Det är inte heller brist på material som gör att jag väljer det vinkling jag har. Materialet ser jag som mitt fönster; genom dess ruta ser jag en bild, men inte hela. Denna uppsats använder sig även av material som jag hittills funnit utforskat i statsvetenskapliga studier, och genom att väva in tankesmedjornas material i min tredje frågeställning hoppas jag kunna ge en bild som är annorlunda. Målet är inte att ge en helhetsbild – därtill begränsar mig uppsatsens omfång allt för mycket – utan att ge en specifik bild så komplett och korrekt som möjligt. Flera av dessa fönster kan fogas samman, så liknande studier med annat material kan komplettera och kontrastera den bild jag når här.

4 Analysens steg 1

Denna del av analysen behandlar Kommissionens ståndpunkter rörande Turkiets kandidatur och dess anslutning.

4.1 Källkritik

Bland de dokument Kommissionen har rörande Turkiets EU-medlemskap har jag valt ut de två dokument jag anser vara av störst intresse. Först bland de två är deras nyligen offentliggjorda strategidokument (Strategy Paper) rörande EUs kommande utvidgning. Strategidokumentet är dessutom det utökade sista delen av en serie framstegsrapporter. Efter detta får Kommissionens förhandlingsram sig en genomgång. Förutom dess självändamål har analysen av detta material två extra målsättningar: det ger kontextkunskap åt analysens andra del, samt utgör underlag åt min tredje frågeställning, se Prognos.

4.2 Kommissionen

Sedan Turkiet upptogs som kandidat i december 1999 har Kommissionen givits den centrala förhandlings- och övervakningspositionen i landets kandidatur. Deras ståndpunkter påverkar inte bara i högsta grad Turkiets chanser till medlemskap, det finns två beaktansvärda punkter till; 1) Kommissionen kan även förväntas vilja avspegla attityden hos andra viktiga institutioner – såsom Parlamentet och det Europeiska rådet – samt 2) eventuellt ta intryck av materialet i fokus för min analys, de tankesmedjor de knutit till sig. I det första fallet spelar strävan efter att uppvisa en enad front in, Kommissionen hamnar så att säga i en både intern och extern förhandlingsposition – deras linje ska vara den officiella, en det finns konsensus kring. Denna strävan är intressant med tanke på rådande kontrovers. Angående tankesmedjornas eventuella inflytande, se Prognos.

4.2.1 Kommissionens strategidokument

Kommissionen balanserar försiktigt sina omdömen i sitt strategidokument. Sedan den politiska krisen för ett år sedan (se Historik) har mycket av reformprocessen avstannat, samtidigt väcker frågan om Turkiets medlemskap starka interna spänningar bland medlemsländerna.³⁵ Utvidgning är en av EUs kraftigaste policyinstrument, det är ett inledande konstaterande. Det återges vad som kan ses som ett inre och ett yttre mål med detta instrument. I det första fallet anses utvidgning hjälpa till att öka välbefinnande och tillväxt samt att trygga viktiga transport- och försörjningsleder för EUs medlemsländer³⁶. I det andra fallet tillåter en utvidgning EU att sprida stabilitet, demokrati och marknadsekonomi³⁷. Givet de förberedelser Turkiet gjort, och deras nuvarande läge i antagningsprocessen, förväntas själva antagningen ske ”in the medium to long term”³⁸, vilket motsvarar ungefär 10-15 år.

Kommissionen medger att sedan Turkiet nådde kandidatstatus har stora framsteg gjorts. Dödsstraffet har avskaffats, militärens inflytande har minskat (detta är något som dock bör kontrasteras mot de uttalanden militären gjorde under Turkiets politiska kris) och ett flertal konstitutionella ändringar har lett till en starkare demokrati. Dessutom har kvinnor och barns rättigheter förbättrats och bruket av tortyr bekämpats vilket lett till att antalet anmälningar rörande dessa frågor minskat.³⁹ Det konstateras att över lag har Turkiet förbättrat sin förmåga att hantera ett medlemskaps förpliktelser inom de flesta områden.⁴⁰

I dokumentet kommenteras även hur Turkiet har en viktig strategisk roll för EUs egna säkerhet och stabilitet. Turkiet är en unik kontaktyta mellan väst och den muslimska världen. Bland annat bidrar Turkiet med FN-trupp i Libanon och för en dialog med Iran rörande kärnvapen.⁴¹ Kommissionen kan därmed tolkas fasta på hur två grundläggande nackdelar – att Turkiet, i motsats till EUs nuvarande medlemsländer, är muslimskt och att Turkiet mestadels är beläget på ”fel” kontinent, Asien - kan omformuleras som en styrka i relationen med Mellanöstern.

I strategidokumentet går det att skönja en viss förmåga att yttra sig välvilligt och uppmuntrande, varefter hård kritik riktas mot Turkiet i de frågor där utveckling har uteblivit. Bland annat påpekar Kommissionen att implementeringen av nya reformer är ojämn och att den avstannat sedan 2005 (då den senaste framstegsrapporten offentliggjordes) - en kärnprincip är att förhandlingarna framskrider i samma takt som reformarbetet⁴². Möjligtvis går detta att koppla till det senaste årets turbulenta inrikespolitik. Dessutom krävs att

---

³⁵ Svenska Dagbladet 2, ”EU kräver att Turkiet förändrar åsiktslag”, webbplats

³⁶ Europeiska Kommissionen 2007, sida 2

³⁷ Europeiska Kommissionen 2007, sida 16

³⁸ Europeiska Kommissionen 2007, sida 5

³⁹ Europeiska Kommissionen 2007, sida 8

⁴⁰ Europeiska Kommissionen 2007, sidorna 58-59

⁴¹ Europeiska Kommissionen 2007, sida 11

⁴² Europeiska Kommissionen 2007, sida 8

Turkiets administrativa kapacitet förbättras för att kunna hantera den fortsatta anpassningen till *acquis communautaire*⁴³.

Signifikant mer ansträngning bör enligt Kommissionen läggas på frågor rörande yttrandefrihet, däribland bör den kontroversiella artikel 301 i brottsbalken, vilken hanterar högmålsbrott, omformuleras⁴⁴. Dessutom uppmanas Turkiet att normalisera deras relationer med Cypern i enlighet med det utökade Ankara-fördraget⁴⁵.

Kritik riktas även mot hanteringen av religiösa och etniska minoriteter; fler steg måste tas för att säkerhetsställa att kurderna i den sydöstra delen av landet har tillgång till samma grundläggande rättigheter, och att icke-muslimska församlingar inte motarbetas⁴⁶. De turkiska romerna upplever dessutom diskriminerande behandling när det gäller tillgång till fullgoda bostäder, utbildning, socialt skyddsnät, sjukvård och arbete⁴⁷.

4.2.2 Kommissionens förhandlingsram

I och med att regelrätta förhandlingar påbörjades 2005 formulerades den ram utefter vilken de ska fortskrida. Mycket är konventionellt, men ett par punkter är tvetydiga. Det finns återigen en tendens till att formulera sig välvilligt och uppmuntrande, men EU behåller samtidigt möjligheterna till en senare reservation.

Ett exempel på det är punkt 2. Den slår fast att det gemensamma målet med förhandlingarna är anslutning. Två komplement nyanserar dock detta något. Det första av dessa konstaterar att förhandlingarna är ovissa, och att inget utfall kan garanteras på förhand. Det andra att fullt hänseende ska ges till Köpenhamnskriterierna, med tillägget att detta inkluderar hänsyn till Unionens absorptionsförmåga.⁴⁸ Dess båda komplement kan ses som lite för självklara, och därför även en aning styvmoderliga eller reserverande. Inleds välvilliga förhandlingar bäst med att slå fast att dess utfall är osäkert? Behöver Köpenhamnkriteriernas fjärde punkt ges extra emfas, då punkten *de facto* inkluderas även i kriteriernas första omnämnande?

Punkt 3 är dessutom formulerat för att ytterligare peka på absorptionsförmågans vikt, och anger det som ett viktigt övervägande i det allmänna intresset hos både EU och Turkiet.⁴⁹ Huruvida så är fallet eller om ett antal farhågor hos den förstnämnda parten gör sig gällande står oklart. Det elaboreras inte vidare om vilken vinst för Turkiet en uteslutning i enlighet med kriteriernas fjärde punkt skulle innebära.

---

43 Europeiska Kommissionen 2007, sida 59
44 Europeiska Kommissionen 2007, sida 17
45 Europeiska Kommissionen 2007, sida 12
46 Europeiska Kommissionen 2007, sida 8
47 Europeiska Kommissionen 2007, sida 57
48 Europeiska Kommissionen 2005b, punkt 2
49 Europeiska Kommissionen 2005b, punkt 3

Ramens nionde punkt konstaterar kort och gott att Turkiet måste acceptera resultatet av förhandlingarna i andra länders kandidaturförhandlingar.⁵⁰ Således förmedlas att Turkiet mycket väl kan bli omsprunget i kön, och att detta inte ska ses som grund till klagomål. Återigen något som kan tolkas som till en självklarhet formulerad reservation.

Hur förhåller sig detta till andra jämförbara fall? Det är en möjlighet att dylika reservationer är regel snarare än undantag. En genomläsning av Kroatiens förhandlingsramar⁵¹, vilka togs i bruk vid samma tidpunkt som Turkiets, ger vid handen att Köpenhamnskriteriernas hänsyn till Unionens absorptionsförmåga över huvud taget inte nämns. Inte ens när kriterierna listas tas dess fjärde punkt med. Däremot finns en motsvarighet till Turkiets punkt 9.

---

⁵⁰

Europeiska Kommissionen 2005b, punkt 9

⁵¹

Europeiska Kommissionen 2005c, Croatia

5 Analysens steg 2

Detta steg i analysen behandlar de möjligheter, hinder och farhågor olika europeiska tankesmedjor formulerat rörande Turkiets kandidatur.

5.1 Källkritik

De tankesmedjor vars material jag analyserar i detta kapitel är fyra till antalet. Två är belägna i Bryssel och två i Storbritannien. Jag bedömer dem inte vara likvärdiga på alla plan – det finns tämligen stora skillnader dem emellan när det kommer till approach och graden av etablering – men samtliga fyra har en anknytning till Kommissionen. Mitt urval speglar inte tillgången på material bland tankesmedjorna representativt, däremot eftersträvar jag en viss bredd i antalet tankesmedjor.

Bland de fyra ger de förstnämnda två, CEPS och CER, det mest seriösa intrycket. De är tydliga med hur de finansieras, deras grundläggande ståndpunkter och vilka de anlitar i sin forskning. Mycket av materialet från Friends of Europe är istället rörigt och deras vision är luddig och svårfunnen. Däremot håller deras publikationer viss kvalitet. OCGG är som initiativ sett fascinerande. De är tydliga med sin vision, och har därmed mycket att leva upp till. De förtjänar extra uppmärksamhet. Punktlistan nedan beskriver dem var för sig:

- CEPS, Centre for European Policy Studies, grundades i Bryssel 1983. De ser sig själva som bland de mest erfarna och auktoritativa tankesmedjorna i EU. CEPS tjänar som ett ledande forum för debatter rörande EU, men sysslar även med egen forskning och har format ett nätverk av partnerinstitutioner runt om i världen. CEPS finansieras av en medlemsavgift, bidrag från stiftelser, konferensintäkter, försäljning av publikationer samt ett årligt stöd från den Europeiska Kommissionen.⁵²
- CER, Centre for European Reform, är en tankesmedja dedikerad till att förbättra kvalitén på debatten kring EU. Som tankesmedja är den pro-EU, men ser sig inte som okritisk. Den är belägen i Storbritannien, men dess mål är att verka som ett forum för personer från hela kontinenten som ämnar diskutera de olika politiska, ekonomiska och sociala utmaningar Europa står inför. CER vill

---

⁵² CEPS, "About CEPS", webbplats

främja framkomsten av nya idéer till reformering av EU. CERs arbete är finansierat av den privata sektorn. Organisationen har aldrig emottagit pengar från varken stater eller EU-institutioner. Deras material kommer trots det ministrar, kommissionärer och tjänstemän tillhanda.⁵³ CER håller varje år en konferens i Istanbul, som samlar politiker, akademiker, affärsmän och journalister för att uppmuntra en informerad debatt rörande Turkiets kandidatur.⁵⁴

- Friends of Europe grundades 1999 och ser sig själva som Bryssels livligaste tankesmedja. De håller i ett antal engagemang, vilka spänner från organiserade paneldebatter till policytoppmöten. Deras idé är att länka Bryssels maktelit med övriga Europa genom nätverk med andra tankesmedjor och täta kontakter med media. Friends of Europe tillhandahåller öppna forum för EU-representanter, nationella beslutsfattare, ledande affärsmän och NGO-representanter. De publicerar även en tidsskrift.⁵⁵
- OCGG, The Oxford Council on Good Governance, grundades av en grupp studenter vid Oxfords University 2003. Idén är således en tankesmedja driven av just studenter. OCGG har som mål att ge rådgivning till Kommissionen inom en rad aktuella policyområden, däribland utvidgning. De har högt ställda visioner och ideal, men strategierna för att nå har målsättningen att vara realistiska, balanserade mot vår verklighet. OCGGs mission är att erbjuda nya handlingsbara alternativ till Europas beslutsfattare.⁵⁶

Det finns en möjlighet att tankesmedjornas material har ett inflytande över Kommissionens policy – det är dock vanskligt att yttra sig om vem som påverkat vem, men korrelerande ståndpunkter är värda att påpeka.

5.2 CEPS

När Michael Emerson, University of Oxford/CEPS, sammanfattar läget i slutet av 2006 tar han fasta på just kontroversen kring Turkiets kandidatur. Han inleder med att ge Turkiet ett råd – ”Dear Turkey, play it long and cool”. Sedermera formulerar han både möjligheter och farhågor. Texten är polemisk, med en positiv inställning gentemot Turkiet.

I motsats till Bertil Dunér tar han fasta på de politiska entiteter som faktiskt kan anses agera ”sponsor” åt Turkiet. Dels har Turkiet, menar Emerson, stöd

---

⁵³ CER, ”about the CER”, webbplats

⁵⁴ CER, ”The EU & Turkey”, webbplats

⁵⁵ Hughes 2006

⁵⁶ OCGG, ”About the OCGG”, webbplats

bland ett flertal valkretsar inom EU, dessutom vill Italien, Finland, Spanien, Sverige, Storbritannien bland medlemsländerna, tillsammans med Kommissionen själv, att förhandlingarna ska bli en framgång. Även de nyare medlemsländerna (anslutna 2004-2007) ställer sig välvilliga.⁵⁷ Ett brett stöd inom Unionen är en förutsättning för medlemskap, varvid ett ökat sådant är att se som en möjlighet.

Mot detta ställs en stark lobby av vad Emerson definierar som representanter för ”det gamla Europa”. Däribland finner vi Frankrike, Tyskland och Österrike, samt specialfallet Cypern. Deras invändningar är en mix av farhågor bland makteliten som spänner från svårigheterna att styra en union på mer än 30 medlemsländer (27 + Turkiet + västra Balkan), till en spridd och populistisk oro för ökad immigration, vurmående av en Europeisk identitet, samt en rädsla för Islam och terrorism.⁵⁸ De sistnämnda invändningarna är en retorik som söker omintetgöra Turkiets möjligheter, därmed en klar farhåga.

För att motsäga detta för Emerson fram en bild av Turkiet som den mest demokratiska och sekulära staten inom den muslimska kultursfären, och inte alls en källa till radikal islamism. Inte heller har vare sig turkiska medborgare eller turkiska immigranter deltagit i något av de terrordåd som drabbat Europa. Emerson ser denna rädsla för Turkiet som en följd av hysterin efter bombningarna 9/11, och därmed någonting som sedermera kommer överkommas.⁵⁹ Emerson backar upp detta med exempel. Han för till exempel fram Turkiet som ett svar på Europas problem med en demokratisk arbetskraftsbrist – allt mindre andel av Europas befolkning är yrkesverksam. För främst Tyskland kan denna lösning vara av yttersta vikt, vilket talar för ett åsiktsskifte i framtiden.⁶⁰ Detta ligger som grund till Emersons inledande råd om tålmodighet och kylighet, alltså menar han kanske att tiden talar till Turkiets fördel. Framtiden är, som alltid, någonting osäkert, och rådet som sådant är endast delvis uppmuntrande. Som framtidsvision är den dock till Turkiets fördel, därmed en möjlighet.

I Emersons vision sker en anslutning i bästa fall om 10 år, vilket är i linje med Kommissionens bedömning, när verkligheten gjort sig påmind och perspektiv har hunnit förändras.⁶¹

5.3 CER

En mindre lovande bild målar Katinka Barysch, CER, upp, en bild som delvis motsäger Emersons. Hon har studerat folkopinionen i Europa rörande Turkiets anslutning, och elaborerar över varför. Texten är inte polemisk, snarare resonerande. Hon formulerar ett klart och tydligt hinder.

---

⁵⁷ Emerson 2006, sida 1

⁵⁸ Emerson 2006, sida 1

⁵⁹ Emerson 2006, sida 2

⁶⁰ Emerson 2006, sida 2

⁶¹ Emerson 2006, sida 3

Hon inleder med ett exempel: Anta att Nicolas Sarkozy överger sitt vallöfte att hålla Turkiet utanför EU, att Cypernfrågan når sin lösning, att Kommissionen låter Turkiet färdigställa sin applicering av EUs regelverk, och att Turkiet, runt 2015, skriver på ett anslutningsavtal – men ett år senare, efter det att 20 medlemsländer redan ratificerat avtalet, röstar Frankrike och Österrikes befolkning ner anslutningen i en omröstning. Exemplet baseras på att den del av EUs befolkning som motsätter sig Turkiets anslutning har ökat stadigt under det senaste decenniet. Sedan 2005 överstiger antalet 50%, och i viktiga länder som Frankrike, Tyskland och Österrike är motståndet över två tredjedelar. Det svaga stödet leder redan idag till att politiker drar sig för att uttrycka sig till Turkiets fördel.⁶²

Krav har ställts på att anslutningar till EU ska ske först efter folkomröstningar, och de dagar EU bedrev utvidgning ”i smyg” ses nu som över. Faktum är den, uttrycker sig Barysch, att en anslutning är otrolig så länge Turkiet inte har en majoritet av EUs medborgare på sin sida.⁶³ Tvärt emot Emerson ser hon inte folkopinionen som en fördel, utan som ett hinder.

5.4 Friends of Europe

Kristy Hughes, journalist i grunden, har sammanställt en rapport rörande Turkiets förhandlingar vilken fokuserar på vilket sprängstoff Cypernfrågan fortfarande är. Hon har genomfört 50 skiljda intervjuer med politiker, tjänstemän, journalister och akademiker i Bryssel, och resultatet är någorlunda entydigt – Cypernfrågan har potential att ställa hela anslutningsprocessen över ända. Därmed formulerar hon både ett hinder och en farhåga.

Redan idag utgör Cypernfrågan ett hinder – 8 kapitel av EUs regelverk har därav låsts för vidare förhandling – men för framtiden formulerar Hughes fyra scenarion; full steam ahead, minor derailment, into a sliding och major train crash.⁶⁴ Den nuvarande oenigheten grundar sig i att Turkiet inte tillåter grekcypriotiska skepp i sina hamnar, i strid med det utökade Ankara-avtalet. Turkiet menar att så länge turkcyprioterna är isolerade politiskt som ekonomiskt kommer ingen förändring göras, trots att det riktats varningar från EUs sida. Enligt Hughes har detta förmått relationen mellan EU och Turkiet att försämrats kraftigt sedan omröstningen på ön, 2004. Detta främst, framstår det, i förhållande till det Europeiska rådet.⁶⁵ Något som kombineras med en antydd vilja hos Rådet att ”dra upp vindbryggan” i förhållande till ytterligare utvidgning⁶⁶ - vilket går att

---

⁶² Barysch 2007, sida 1

⁶³ Barysch 2007, sida 2

⁶⁴ Hughes 2006, sida iii

⁶⁵ Hughes 2006, sida 1

⁶⁶ Hughes 2006, sida 2

återknyta till vad Barysch uttryckt ovan, då Rådet, till skillnad från Kommissionen, är en institution som utgörs av politiker.

Det framgår i Hughes rapport att så länge inte någon helhetslösning nås i Cypernfrågan, röner förhandlingarna om medlemskap en osäker framtid. Eftersom någon omedelbar lösning inte står att finna i dagsläget lär denna farhåga fortsätta att agera en törn i sidan.

5.5 OCGG

Den mest negativa rösten mot ett Turkiskt medlemskap kommer från en doktorskandidat i politisk ekonomi, André Nilsen. I två texter argumenterar han för ett, i bästa fall, andra gradens medlemskap för landet. Nilsens har ett starkt patos i sin retorik, och ett flertal farhågor går att skönja i hans text.

Den första texten använder Turkiets juridiska system som exempel hur landet misslyckas uppfylla kriteriet om rättssäkerhet. Deras högmålsbrottslag, artikel 301, står i fokus (se Kommissionen).⁶⁷ Ifall Turkiet tillåts ansluta till EU finns en stor risk att Turkiets defekta system kan åsamka bestående skada på Europa. Eftersom EU är å ena sidan är en legal konstruktion och å andra sidan en politisk kompromiss, utsätts en av två balanserade stöttepelare för fara. Att då tillåta ett land som bestrider en sådan fundamental rättighet som rättssäkerhet att bli medlem, är att anse högst oansvarigt. Istället borde Unionens medlemmar diskutera ett andra gradens medlemskap, vilket kan hjälpa Turkiet att bli civiliserat och samtidigt bevara Unionens fundamentala intressen.⁶⁸

Den andra texten kommer strax efter Kommissionens strategidokument. Däri uttrycker de sig i grunden positivt gentemot Turkiet, menar Nilsen. Under nästa EU-toppmöte ämnar Rådet bestämma ifall de ska följa Kommissionens rekommendation om fortsatt utökade förhandlingar. Har de någon känsla av ansvar inför Europas väl och ve, argumenterar Nilsen, väljer Rådet att neka till ett fortsatt stöd till Turkiets kandidatur.⁶⁹ Turkiet kan inte åberopa någon rättighet till medlemskap, då EU genomgående är ett politiskt – och inte kulturellt eller socialt? – projekt. Medlemskap är inte heller ett välgörenhetsinstrument. Båda dessa åsikter stammar från en ”politiskt korrekt” argumentation som är i grunden bristfällig. Beslut ska således enbart fattas med medlemsländernas välgång för ögonen. Att Turkiet är en mestadels rural ekonomi utan ett ordentligt välfärdssystem talar emot dem. Det gör också att deras grannar, Syrien, Irak och Iran, hotar att importera terrorism till Unionen via landet.⁷⁰

---

⁶⁷ Nilsen 2005, sida 1

⁶⁸ Nilsen 2005, sida 2

⁶⁹ Nilsen 2007, sida 1

⁷⁰ Nilsen 2007, sida 2

Den största farhågan är dock Turkiet, givet landets lojaliteter, kommer att agera amerikansk trojansk häst innanför Unionens gränser. Genom dess storlek kan landet dominera Parlamentet och Kommissionen.⁷¹

Nilsen ger en god insikt i den negativa åsiktsfloran kring Turkiets kandidatur. Detta är sammantaget en väldigt kraftig hotbild. Ekonomiskt, juridiskt och politiskt utgör Turkiet en fara för EUs medlemsländer, enligt Nilsens utsago.

---

⁷¹ Nilsen 2007, sida 3

6 Prognos

I uppsatsens inledning ställde jag en fråga om Turkiets chanser att antas som medlem i EU. Om något har det visat sig att den frågan inte har något enkelt svar. Kommissionens dokument visar på en inledande välvilja, men denna välvilja är betingad av reservationer och, enligt Hughes, en konflikt rörande Cypern mellan Turkiet och det Europeiska Rådet. Jag får ett intryck av att EU slits mellan en vision – att sprida demokrati, marknadsekonomi och governance – och en mångfacetterad rädsla – baserad på ekonomiska, juridiska och politiska farhågor. Detta tar sig uttryck gentemot Turkiet i form av brasklapp; möjligheten att återopa Köpenhamnskriteriernas fjärde punkt. Att Kommissionen även befinner sig i en intern medlarposition är därmed tydligt; de står till svars inför Rådet, och Rådet inför hemmaopinionen.

Anslutningsprocessens formalia visar på en formell och stegvis process, i tankesmedjornas material är bilden av Turkiets anslutning i form av ett maktspel mer framträdande. Det gör sig uttryck i ett ställningskrig längst hela fronten. Belackare hävdar att Turkiets medlemskap utgör ett säkerhetspolitiskt vågspel, i och med risken att importera terrorism, supportrar kontrar med att Turkiet istället bidrar med ökad säkerhet, då landet utgör en stabiliserande faktor i en orolig del av världen. Supportrar hävdar att Turkiets unga arbetskraft kan vitalisera den europeiska arbetsmarknaden, belackare kontrar med att landets rurala ekonomi utgör ett för stort hot för EUs budget. Så tycks det fortsätta.

Jag lyckas måhända inte helt med min föresats, att i min prognos utläsa chanserna för ett framtida Turkiskt medlemskap – förutom att det kommer att fortsätta storma ett tag till. Möjligen är jag beredd att ge viss tilltro till Kommissionen linje, som, tillsammans med Emerson, ser en anslutning om 10-15 år. Det tar tid att överbygga inledande farhågor. Med en fortsatt reformivrig regim kommer Turkiet få möjligheter att övertyga sina belackare. Det förutsätter, däremot, att Cypernkonflikten inte eskalerar, snarare tvärt om, och att förmågan och viljan finns att vända folkopinionens misstro. Det blir, i slutändan, många ”men”.

7 Slutkommentar

Jag kommer att utnyttja det här utrymmet för att kommentera det jag i denna uppsats utsatt mig för att göra. Det är nämligen en synnerligen grannliga uppgift att uttyda någonting entydigt ur materialet i denna analys. Att utgå från att göra en rättvisande prognos över framtiden kan däremot kallas det bästa sättet att misslyckas innan man startat. Är detta den främsta målsättningen med min uppsats har den gått i stöpet. Det är den däremot inte. Uppsatsen lyckas nämligen, i mina ögon, med att skärskåda själva kontroversen i sig; visa på dess tvetydighet. I syftesbeskrivningen är detta målsättningen med min idéanalys. Därvidlag är jag nöjd med mitt material – det har lyckats återge en väldigt mångfacetterad bild.

Turkiets kandidatur fortsätter att fascinera mig. Båda sidor av förhandlingarna tycks bära med sig en egen slags naiv förhoppning; den andas å Turkiets sida bekräftelse och tilltro, å EUs sida förmågan att överbygga till och med en gräns mellan civilisationer. Jag hoppas att dessa förhoppningar får visa sig sanna.

8 Referenser

- Barysch, Katinka, 2007. "What Europeans Think About Turkey And Why". CER.
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina, 2005. "Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys". Studentlitteratur.
- Dunér, Bertil, 1991. "Inbjuden med armbågen: Turkiet och EU". Utrikespolitiska Institutet: Världspolitikens Dagsfrågor, 2006/02.
- Emerson, Michael, 2006. "Dear Turkey, Play it Long and Cool". CEPS.
- Europeiska Kommissionen, 2005a. "Progress Report 2005".
- Europeiska Kommissionen, 2005b. "Negotiating Framework" – Turkey.
- Europeiska Kommissionen, 2005c. "Negotiating Framework" – Croatia.
- Europeiska Kommissionen, 2007. "Enlargement Strategy and Main Challenges 2007-2008".
- Friis, Lykke, 2003. "EU Enlargement... And Then There Where 28?". I Bomberg, Elizabeth & Stubb, Alexander, 2003. "The European Union: How Does it Work?". Oxford University Press.
- Hughes, Kristy, 2006. "Turkey and the EU – Four Scenarios: from Train Crash to Full Steam Ahead". Chatham House.
- Laffan, Birgit & Stubb, Alexander, 2003. "Member States". I Bomberg, Elizabeth & Stubb, Alexander, 2003. "The European Union: How Does it Work?". Oxford University Press.
- Nilsen, André 2007. "The EU should not offer Turkey full membership". OCGG.
- Nilsen, André 2005. "The Turkish Justice System – A Threat to Europe". OCGG.

8.1 Webbreferenser

- CEPS, "About CEPS", webbplats
<<http://www.ceps.be/index3.php>> "About us"
- CER, "about the CER", webbplats
<<http://www.cer.org.uk/>> "about"
- CER, "The EU & Turkey", webbplats
<<http://www.cer.org.uk/>> "Turkey"
- Europeiska Kommissionen, webbplats
<http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm>
(2007-12-17)
- Europeiska Kommissionen, "Turkey – Key documents", webbplats
<http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm> "Turkey" / Key documents
(2007-12-17)

OCGG, "About the OCGG", webbplats
<<http://www.oxfordgovernance.org/>> "About the OCGG"
Svenska Dagbladet 1, "Gül vald till Turkiets president", webbplats
<http://www.svd.se/nyheter/utrikes/artikel_257059.svd>
Svenska Dagbladet 2, "EU kräver att Turkiet förändrar åsiktslag", webbplats
<http://www.svd.se/nyheter/utrikes/artikel_568879.svd>
The New York Times, "Ruling Party in Turkey Wins Broad Victory", webbplats
<<http://www.nytimes.com/2007/07/23/world/europe/23turkey.html>>
(2007-12-16)
The Presidency of Religious Affairs, "Basic Principles, Aims and Objectives",
webbplats
<<http://www.diyenet.gov.tr/english/tanitim.asp?id=13>>
(2007-12-21)
Think Tank Directory Europe, webbplats
<<http://www.eu.thinktankdirectory.org>>
(2007-11-28)
UNFICYP, United Nations Peacekeeping Force in Cyprus, webbplats
<<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficyp/index.html>> "Background"
(2007-12-12)